

NOU CONSUM ELS REPTES

Líders en la lluita contra l'economia col·laborativa

¿Pot compaginar Barcelona la imatge de ciutat innovadora amb les sancions a Uber i Airbnb?

DANI SÁNCHEZ UGART Barcelona | Actualitzada el 13/07/2014 00:00

SUPERANT LONDRES Barcelona serà la setmana que ve la tercera ciutat del món amb més pisos Airbnb.

La Generalitat s'ha convertit aquesta setmana en la primera administració de la Unió Europea que multa el portal Airbnb. El Govern també s'ha posat al costat dels taxistes en la seva batalla contra Uber, l'aplicació mòbil de taxistes amateurs, i ha expedientat l'empresa. Les dues companyies tenen molt en comú, a més de les sancions: es basen en l'economia col·laborativa -que està en plena ebullició-, són dues de les *start-ups* de més èxit del món i tenen la seu espanyola a Barcelona, i no a Madrid, com moltes de les multinacionals que s'instal·len a l'Estat.

El fet que aquestes dues empreses escollissin Barcelona per obrir delegació es pot llegir com un èxit de les polítiques públiques que han seguit tant l'Ajuntament de la capital catalana com la mateixa Generalitat -que és qui multa i obre expedient en tots dos casos-. Les dues administracions han abocat milions i grans esforços per convertir Barcelona en un referent mundial de la innovació i l'emprenedoria.

Aquests esforços es posen de manifest amb projectes com la Mobile World Capital, el nomenament com a capital europea de la innovació i la creació del districte d'innovació a la Dreta de l'Eixample, el Zona 11, avançat ahir per l'ARA. Tots aquests projectes compten amb la implicació activa de les administracions. I tant

els responsables d'Uber com els d'Airbnb expliquen que aquest gust per la innovació i l'emprenedoria va ser determinant a l'hora d'escollir Barcelona. Però amb les multes que arriben ara les companyies també mostren la seva "decepció", segons explica en conversa amb l'ARA Jeroen Merchiers, responsable d'Airbnb a Espanya. "Una de les raons per les quals vam escollir Barcelona i per les quals estem compromesos amb la ciutat és perquè coneixíem i valoràvem el seu compromís amb la innovació, a més del fet que sigui una potència turística -raona-. I esperàvem que, aquí, a la innovació no se li tallessin les ales".

Amb 14.000 places, Barcelona es convertirà aquesta setmana en la tercera ciutat amb més llits d'Airbnb del món, de manera que superarà fins i tot Londres, segons les dades de la companyia (tot i que hi ha un efecte estacional i la capital britànica tornarà a superar la catalana a l'hivern, previsiblement). Això va tenir un pes molt important en la decisió de la companyia d'establir-se aquí. I, de fet, aquesta decisió va servir "d'efecte crida" i és en bona part responsable que, un any més tard, Uber -una mena d'Airbnb dels cotxes- també escollís la capital catalana per iniciar el seu desplegament a Espanya, tal com explica Miquel Martí, conseller delegat del clúster Ecommerce & Tech Barcelona.

¿Però com es pot compaginar el lideratge mundial a l'hora de sancionar aquestes *start-ups* amb la voluntat d'assolir també aquest lideratge en innovació? La multa ha tingut repercussió mundial i ha aparegut en diaris com *The Guardian*, *The Wall Street Journal* i la revista *Fortune*, que fa poc va publicar un reportatge titulat "Airbnb i Uber sota atac a Barcelona".

"Té un punt de contradictori", considera Martí, que dirigeix un clúster que compta entre els seus associats amb empreses com LetsBonus, Ulabox i la mateixa Airbnb, però que també té el suport de l'Ajuntament de Barcelona a través de Barcelona Activa. "Estem treballant perquè la marca Barcelona tingui projecció internacional en qüestions d'innovació, i per això hem d'evitar aquest punt de contradicció i fer-ho fàcil", afegeix.

El que és un fet és que tant Airbnb com Uber ofereixen serveis que queden fora de la llei tal com està plantejada. En el cas d'Uber, possibilita que els seus usuaris facin de taxistes sense pagar cap llicència, mentre que, en el d'Airbnb, permet que es lloguin pisos amb finalitats turístiques per habitacions, una pràctica expressament prohibida en la llei catalana que regula aquestes activitats, i motiu principal pel qual la Generalitat ha imposat a l'empresa una multa de 30.000 euros, tal com va avançar l'ARA dilluns. És igualment evident que la Generalitat té pressió de lobbies per actuar contra aquestes plataformes (els taxistes, en el cas d'Uber, i els hotelers pel que fa a Airbnb).

"Barcelona ha de donar una imatge de rigor", diu Mateu Hernández, conseller delegat de Barcelona Global. "L'economia col·laborativa està molt desenvolupada a la ciutat, però això és i ha de ser compatible amb el compliment de la normativa", i, si la Generalitat ha posat les multes, "deu ser perquè té els elements per fer-ho". La plataforma Barcelona Global treballa per impulsar la marca Barcelona i convertir la ciutat "en una de les més atractives del món". Des d'aquest punt de vista, Hernández considera que la multa "no té un impacte negatiu en Barcelona com a ciutat innovadora", perquè "tenir normes clares és el millor caldo de cultiu per a la innovació".

El paper de les lleis

Però el fet que els serveis d'Uber i d'Airbnb no tinguin cabuda en la llei, segons els seus defensors, no acaba de justificar les multes, sobretot tenint en compte que el model d'economia col·laborativa en què es basen serà impossible d'aturar. En aquest punt coincideixen tant els experts com el mateix conseller d'Empresa i Ocupació, Felip Puig, que va admetre aquesta setmana, després de multar Airbnb, que la revolució del *peer-to-peer* (de particular a particular) és "imparable". Als defensors també els sobta que Barcelona hagi anat tan ràpida a multar mentre les altres ciutats segueixen buscant l'encaix legal per a aquestes aplicacions.

“Tenim l’oportunitat de ser els primers a canviar les regulacions de tal manera que tothom es pugui entendre. Cal asseure’s a la taula amb tots els sectors i veure com es pot trobar cabuda per a aquestes aplicacions per aconseguir que totes les legislacions s’adaptin al màxim a aquesta onada digital”, considera Martí. “Aplicar normatives antiquades per a les noves tecnologies et condemna al fracàs, i vull pensar que s’han esgotat totes les opcions abans de multar”, diu Hernández. Des d’Airbnb, Jeroen Merchiers assegura que no tenen previst traslladar la seu barcelonina d’Airbnb i es declara disposat a “seguir col·laborant” amb l’Ajuntament i la Generalitat per adaptar la legislació, perquè “no pot ser que els barcelonins no puguin compartir casa seva quan vulguin”.

Queda per veure si les multes espantaran aquest fenomen. El que és segur és que empreses com Airbnb volen seguir presentant batalla: “Som una nova realitat i som aquí per quedar-nos. La multa no ho canviarà”, rebla Merchiers.

Airbnb encara no ha pagat la multa i preveu seguir operant a l’estiu

La multa de la Generalitat a Airbnb els insta a aturar les pràctiques considerades il·legals per l’executiu, com els anuncis de lloguer de pisos turístics per habitacions i els d’apartaments sense el número d’inscripció al Registre de Turisme. Tot i això, el responsable de la companyia afirma que la seva intenció és seguir fent el que sempre han fet, segons afirma a l’ARA Jeroen Merchiers, responsable per a Espanya de la companyia, que diu que no han vist una fugida d’usuaris per la multa. Les pràctiques habituals d’Airbnb, segons explica, consisteixen a informar els amfitrions de la normativa catalana, però sense obligar-los a res ni prohibir-los els anuncis d’habitacions.

La multinacional nord-americana de moment no ha pagat la multa, explica Merchiers, que afirma que estan “estudiant amb els seus advocats les alternatives” que tenen. I ja dóna alguna pista de per on aniran els seus arguments: “Llogar habitacions queda fora de l’àmbit turístic a Catalunya, però dir que és il·legal és complicat. Estem parlant d’una casa privada, i aquí hi entra l’àmbit de la regulació civil. Hi ha dubtes sobre això, i estem intentant que no n’hi hagi”.